

Blij dat je bij me bent

Blij dat je bij me bent

Barth Bout

© 2022 Barth Bout / Uitgeverij U2pi

Titel: Blij dat je bij me bent

Auteur: Barth Bout

Omslagontwerp:

Omslagillustratie:

Uitgeverij U2pi BV, Den Haag, www.uitgeveriju2pi.nl

Druk: jouwboekdrukkerij.nl

ISBN: 978 94 9324 099 5

NUR: 300

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Eenmaal in de molen van het leven
In 't begin ben je misschien een beetje bang
Dan zal iemand je weer vasthouden
Totdat je het alleen kunt
Want de mallemolen-angst duurt nooit te lang

De Mallemolen, Heddy Lester

1.

Onfortuinlijk

Het was voor Egbert alsof hij een pondje kipfilet in zijn handen hield. Of vier runderworstjes zo uit de koeling. Hoe harteloos dit misschien mag klinken, het kan niet anders omschreven worden. In eerste instantie had hij verbazing gevoeld. Misschien lichte verwondering voor de wijze waarop de kou vanuit de kist bezit nam van zijn eigen hand en de manier waarop de vingers zich onbeweeglijk hielden. Stijf na een laatste keer gebruikt te zijn, een kleine schaafwond op de muis van zijn hand, daar waar hij zich had afgeweerd tegen het asfalt.

Het was die hand, de hand van Maarten, die hij ontelbare keren had vastgehouden.

Het hadden net zo goed zijn gesloten ogen kunnen zijn. Of zijn mond die niet meer zou spreken of zingen. Op de een of andere manier was Egbert gefascineerd door de handen. De dode handen die keurig aan weerszijden van het dode lichaam van Maarten lagen.

Precies die handen die hem hadden vastgehouden op de momenten dat hij het nodig had, maar met hetzelfde gemak een kattenbak konden schoonmaken of een toilet. En het waren die handen waar Egbert om een van de vingers op 6 maart 2015 een ring had geschoven met daarbij de plechtige belofte om hem nooit meer te laten gaan. Tenminste, totdat de dood tussenbeide zou komen. En dat was precies wat de dood die ochtend had gedaan. Waarschijnlijk de eerste klus van die dag op de to do list.

Het menselijk brein is prima in staat om zichzelf voor de gek te houden, waardoor redeneringen die geen enkel steekhoudend argument bevatten opeens heel aannemelijk lijken voor de gedupeerde in kwestie. In dit geval Egbert.

Men zou dit gedrag 'uit de hand gelopen zelfbeklag' kunnen noemen. Of wanneer je een beetje positief ingesteld bent: zelfbescherming.

Op welke wijze je dit ook zou willen duiden, het ging ronduit slecht met Egbert. Dat was iets wat Pim al snel genoeg in de gaten had.

Op 18 augustus in de vroege ochtend had het leven van Maarten en Egbert een wending genomen waardoor niets meer hetzelfde zou zijn.

De buschauffeur was buiten zinnen geweest over wat er was gebeurd. Er moest zelfs iemand aan te pas komen om ervoor te zorgen dat hij Maarten niet eigenhandig onder de bus vandaan zou trekken.

Een ander was zo slim geweest om niet mee te doen met het touwtje trekken om de buschauffeur - er waren inmiddels al drie mensen die hem in bedwang probeerden te houden, terwijl een mevrouw met een mintgroene baret een poging deed om hem tot bedaren te brengen - en in plaats daarvan 112 te bellen.

Het moet worden gezegd, de ambulance was er binnen een mum van tijd. Hoogstens zes minuten, misschien zes en een half, maar veel langer echt niet. Helaas wel te laat.

Tegelijk met de komst van de ambulance was ook de politie verschenen.

De buschauffeur - waar nog steeds geen land mee te bezeilen was - werd gesedeerd met een handige prik met een of ander goedje waarna men met het serieuze werk aan de slag kon.

Net zoals bij een treinovergang waar iets mis is gegaan of bij een liquidatie werd ook hier een macabere witte partytent tevoorschijn gehaald om het plaats delict uit het zicht te onttrekken. Er viel weinig te vieren.

Op het werk wisten zijn collega's niet goed wat het juiste was om te zeggen, nadat de politie hem op de hoogte had gesteld van wat er was gebeurd. Best wel opmerkelijk aangezien Egbert in de geestelijke gezondheidszorg werkte. Bij uitstek dé plek waarbij medewerkers getraind waren om passende reacties te geven wanneer iemand zei dat hij vanochtend met God had gesproken of een ander voor de zoveelste keer (met een kluit touw in de handen) vertelde dat zij er nu echt een einde aan zou maken.

Cliënten met een paranoïde stoornis hadden verschrikt opgekeken, tegelijkertijd in hun gevoel bevestigd dat er inderdaad iets niet in de haak was, op het moment dat twee agenten in uniform met Egbert en de teamleider naar het kantoor waren gegaan.

Collega Gonnie had aangeboden om hem naar huis te brengen. Dat was niet nodig omdat Pim hem had laten weten dat ze hem zou komen ophalen. Het was een kleine twintig minuten later dat ze op de parkeerplaats klaarstond om samen naar het mortuarium te gaan. Op dat moment was er nog dat kleine vonkje hoop dat Egbert influisterde dat alles een vergissing kon zijn. Iedereen maakte fouten, toch?

Afgezien van wat blauwe plekken die gelukkig al wat wegtrokken, zag Maarten er rustig uit. Je zou niet zeggen dat een paar uur geleden dat was gebeurd, waarvan zij zeiden dat was gebeurd. Zelfs toen nog bleef de hoop hardnekkig aanwezig in het idee dat Maarten wellicht in een coma was beland. Van dood kon geen sprake zijn.

Nu wel. Egbert kon niet meer ontkennen dat zijn lieve Maarten op die dinsdagochtend was verongelukt in de dooie hoek van de bus. Het leed geen twijfel, Maarten kwam niet meer thuis.

Ze dronken koffie in het cafetaria van het ziekenhuis. Chantelle, de begrafenisondernemer, had verteld dat Maarten weldra over-

gebracht zou worden naar het uitvaartcentrum.

Hoe Chantelle samen met haar collega Pascalie ten tonele waren verschenen, was Egbert niet duidelijk. Opeens waren ze er. Zonder inleiding waren ze in hun mantelpakjes naar het tafeltje gelopen waar hij en Pim aan zaten. In werkelijkheid had Pim zich suf gegoogeld om iemand binnen mum van tijd te vinden. Hopend dat ze de juiste persoon voor de klus had gevonden.

Voor Pim was het de doortastende kalmte waarmee Chantelle aan de telefoon de eerste informatie had gegeven waardoor ze begreep dat dit de mensen waren die dit netelige klusje konden opknappen.

Nee, ze hoefden geen koffie. Wel hadden ze wat informatie waarvan het goed was als Pim en Egbert deze doornamen. Vanuit hun oversized handtassen - waar prima een kleine laptop en wat papieren brochures in pasten - lieten ze diverse mogelijkheden zien. Nadat Chantelle en Pascalie aan de slag waren gegaan, verliep alles snel. Vroeg in de middag kregen Egbert en Pim het bericht dat Maarten in de groene familiekamer van het uitvaartcentrum lag. Het waren de kleine dingen die het troostende idee gaven dat hij nog iets kon doen voordat het echt voorbij zou zijn. Zo nu en dan verbeterde Egbert iets, zoals het rechtzetten van een overhemdsboord, of rommelde hij iets met het boek dat hij in de kist had gelegd.

Het verdriet manifesteerde zich als een constante brom in huis die je, wanneer je er een beetje gevoelig voor was, kon voelen in je onderbuik. Het zorgde ervoor dat Egbert de neiging kreeg om zichzelf af te zonderen. Een drang die steeds moeilijker te onderdrukken leek naarmate de dagen vorderde. Iedereen telde af naar datgene waar niet aan voorbij gegaan kon worden: de uitvaart.

De uitvaart van Maarten waarvan niemand gedacht zou hebben dat deze plaats zou vinden. Simpelweg omdat hij helemaal niet op

de nominatie stond om dood te gaan.

Dit was een ongeluk. Zo'n vorm van toeval van het onfortuinlijke soort.

Hoewel niemand dit hardop durfde te zeggen, was iedereen zich hiervan bewust, wat te zien was aan de manier waarop de mensen zich gedroegen.

De gasten voor de uitvaart van Maarten waren te vergelijken met het winkelend publiek van de voedselbank. Het waren mensen die elkaar niet kenden, maar door een ongemakkelijk gemeenschappelijk doel op dezelfde plek waren beland.

Het gemêleerde publiek had zich in de zaal "de Bosrand" verzameld, alwaar voorafgaand aan de uitvaart de condoleance zou plaatsvinden. In de familiekamer, die via een kleine gang vanuit de zaal te bereiken was, was het mogelijk om voor een laatste keer afscheid te nemen van Maarten.

Pascalie en Chantelle deden wat ze beloofd hadden. De condoleance bleef zoveel mogelijk binnen de grenzen van zaal de Bosrand, maar ze konden niet beletten dat iedere keer dat mensen een glimp van Egbert opvingen zij als vliegen op de drol afvlogen. De aanwezige gasten bevestigden waarvan Egbert niet wilde dat dit werkelijk zo was. Nog even en zijn verzet ging over in hoop. Al wist ook hij te bedenken dat er niet zonder reden een uitvaart werd georganiseerd. Dit deed je niet zomaar. Er moest dus wel iemand dood zijn. Wie dan ook. Tante Henneke kon het niet zijn, want die hoorde hij in de gang praten over zijn nicht Paulien.

Het kijken naar Maarten - want meer dan dat was het niet - werd af en toe onderbroken door een zacht geklop op de deur van de familiekamer. Waarna, als de deur werd geopend, de koeling van de kamer in werking trad. Het was tenslotte augustus.

In het afgelopen half uur was dit zo'n zeven keer voorgekomen. Twee keer was het zijn zus met kinderen geweest die heel lief iets

te drinken kwamen brengen. Een aantal keer de schoonfamilie, waaronder de broer van Maarten, die hem alleen maar had aangekeken en Egbert een boodschap van twee woorden, gevuld met liefde en betekenis, had gegeven: 'Godverdomme man.'

Alle liefdevolle woorden ten spijt, net zoals alle omhelzingen en schouderklopjes, het deed niet wat het hoorde te doen. Het gevoel van hoop zette niet door. In plaats daarvan had het verzet besloten om standvastig te zijn door zich te ergeren en boos te worden.

Het onvermijdelijke was inderdaad onvermijdelijk gebleken op het moment dat Egbert bij de zoveelste oprechte deelneming in een geweldige vloekpartij verzandde, waarbij hij iemand tot op het bot toe had uitgescholden voor alles wat los en vast zat.

Oom Lennard had vast gehoopt dat dit tante Henneke betrof, maar zij had inmiddels een gerieflijk plekje gevonden links in de zaal.

Chantelle en Pascalle hadden op een passende manier ingegrepen. Zonder verdere omhaal maakten ze duidelijk dat Egbert liever alleen werd gelaten en dat het persoonlijk afscheid nemen van Maarten (naar het monstertje kijken) hierbij tot een einde gekomen was.

Het algemene afscheid zou verder gaan bij de plechtigheden die dadelijk zouden plaatsvinden.

Opmerkelijk was wel dat ze zeiden dat eigenlijk niemand hem dit kwalijk nam. Schijnbaar had iedereen een wat ruimer incasseringsvermogen wanneer het de dood betrof. Het verdiende zeker niet de schoonheidsprijs, maar trof wel doel.

Ze waren er nog wel. Natuurlijk was iedereen er nog. Maar niet hier. De groene familiekamer was niet langer de koopjeshoek van Leen Bakker.

De groene familiekamer was de beste plek. Althans dat had Pascalle gezegd. Als zij er zo over dacht, zo vond Egbert, dan mocht ze direct de plek van Maarten innemen. Kijken of ze het dan nog steeds de beste plek vond. Ach, ze bedoelde het niet kwaad. Net zoals Egbert het niet kwaad bedoelde.

Chantelle had vanaf het begin van hun samenwerking op gedempte toon duidelijk gemaakt dat alles goed kwam. Hierbij had ze zelfs haar hand op zijn pols gelegd. Ze zou alles regelen en ervoor zorgen dat hij zich nergens druk over hoefde te maken. Stiekem had Egbert een voorkeur voor Chantelle.

De stoel zat lekker. Ook bood deze een goed uitzicht op de kist. Daar hadden ze vast rekening mee gehouden toen ze kamers hadden ingericht. De muziek dwarrelde doelloos door de ruimte. Salonmuziek zoals Maarten dat noemde.

In de afgelopen dagen waren er precies één huilbui en meerdere scheldpartijen geweest. Een tweede huilbui lag in de aanslag, al leek die niet echt door te zetten. Er was door Pascalle en Chantelle een duidelijke koers uitgezet. Een die Egbert gewillig had gevolgd omdat hij het zelf niet meer kon.

Zonder dat hij er erg in had, had hij zijn comfortabele plek op de stoel verlaten en was weer naar de kist gelopen. Nog steeds zat de boord van het overhemd niet naar zijn zin en was hij er nu weer mee aan het friemelen. Egbert werd dermate in beslag genomen dat hij niet hoorde dat de deur van de kamer openging.

‘Ik ga ervanuit dat jij het afgelopen uur niemand hebt uitgescholden?’

Egbert draaide zich om en keek in de staalblauwe ogen van Pim. ‘Kom hier, lieverd.’

Dit klonk misschien als een vraag, maar dat was het niet.

Ze stak haar arm onder de zijne en opende de deur.

‘Ok, nu niets zeggen en lopen.’

Pim nam de eerste stap en hij volgde. Ze versnelde haar tempo en

doordat haar arm in die van hem was gestoken trok ze Egbert met zich mee.

‘Doorlopen’, siste ze.

Ze liepen langs de gasten en de brede deuren van de zaal de Bosrand. Door de lange gangen van het uitvaartcentrum waar Egbert ontdekte dat er ook nog een zaal “de Dennen” en “Heizicht ” bestonden. Het speciaal aangelegd bos was het algehele thema dat alles van het uitvaartcentrum met elkaar verbond.

Terwijl ze liepen zag Egbert de hoeveelheid mensen die voor Maarten was gekomen. Inclusief het veertig koppen tellende koor waar hij bij zong. Maarten was geliefd.

‘Wij gaan hier rechts’, fluisterde Pim vastberaden.

De kordate wandeling van Pim en Egbert eindigde bij de dienstingang van het uitvaartcentrum. Verdekt opgesteld voor anderen, trok ze haar tas open en haalde een doos goedkope bonbons tevoorschijn.

‘Je hebt suiker nodig’, zei ze. ‘Kijk.’ Ze liet hem de inhoud van haar tas zien die volgestouwd was met alles wat ook maar iets met chocola te maken had. ‘Geloof me.’ Ze pakte een bonbon en nog voordat hij er erg in had, had ze deze in zijn mond geduwd ‘Eet. Hier is er nog een.’

Pim was een nachtzuster die zonder verdere uitleg medicijnen aan het uitdelen was.

‘Als het moet heb ik er meer.’

‘Heeft mijn moeder je gebeld?’ vroeg hij met volle mond.

‘Nee, dit is er eentje op eigen initiatief.’

‘Luister, wat je zo gaat doen is verschrikkelijk. Maar de feiten liggen nu eenmaal zo. Wat je ook doet, dit is niet meer ongedaan te maken. Het enige wat we nog kunnen doen is ervoor zorgen dat dit afscheid goed gaat. Zonder gezeik en zonder drama. Kun je dat?’

Egbert zweeg.

‘Kun je dat?’ klonk het weer.

Hij knikte.

‘We gaan het als volgt doen. Ik wijk vanmiddag niet van je zijde. Ga jij ergens zitten, dan kom ik ernaast zitten. Ga jij naar het toilet, dan loop ik met je mee.

Dit hoef je niet alleen te doen. Dit doen we samen. Ok?’

Egbert knikte weer.

Pim deed wat ze had beloofd.

2.

Was

Aan het *hoe* en *waar* Pim aan haar bijzondere naam kwam, zit een stukje uitleg vast. Het is namelijk niet zo alledaags dat een klein meisje de naam van haar grootvader krijgt. Dat vond de medewerker van burgerzaken van de gemeente Amersfoort in 1981 ook. Het zou prachtig zijn om te kunnen vertellen dat de grootvader van Pim in het verzet had gezeten. Of dat hij op een andere manier zijn aanwezigheid in de geschiedenisboeken had achtergelaten. Helaas. Niets van dat.

Slechts het feit dat de moeder van Pim zo ongelooflijk veel van haar vader hield, was voor haar voldoende reden om de naam die hij droeg nooit verloren te laten gaan.

Wat geen uitleg behoeft, was dat de moeder van Pim een behoorlijke scene bij het loket van de burgerzaken had geschopt omdat men weigerde haar dochter met deze naam in te schrijven. Dat was op zijn zachts gezegd hypocriet te noemen aangezien er nu zat mensen zijn die - met medewerking van diezelfde afdeling burgerzaken - hun kinderen wisten op te zadelen met jeugdzorgnamen zoals Ocean, Javey of de meest erge van allemaal: Jackie. Maar dit terzijde.

Aangedreven door een immense hoeveelheid aan hormonen was het haar gelukt om haar dochter in te schrijven met de naam Pim: hij (zij dus) die wilskrachtig is.

Wel zo toepasselijk omdat Pim inderdaad een wilskrachtig meisje bleek te zijn. Een appeltje dat niet ver van de boom was gevallen. Het was dan ook totaal niet vreemd dat Pim koos voor een sociale opleiding. Net zoals haar moeder destijds had gedaan en net zoals Egbert deed.

De sleutel van het goed doorlopen van een sociale opleiding ligt

in de wetenschap dat je pas leert autorijden nadat je je rijbewijs hebt gehaald. Het was een van haar haast mystieke uitspraken die echter vaker dan eens op waarheid bleken te berusten.

De begrafenis was nu twee maanden geleden.

Egberts wereld mocht misschien tot stilstand zijn gekomen, dat gold niet voor anderen. Wanneer je een beetje je best deed, was het alsof er niets was gebeurd. Geen bus, geen geplette fiets en al helemaal geen dode Maarten. Niets van dat al.

Allemaal hadden ze volgens het boekje gereageerd. Geschokt, gesteund, acte de presence gegeven op de uitvaart. Daarna was er een prettige stroom van meelevende appjes en bemoedigende kaartjes op gang gekomen. Uiteindelijk was ook deze beetje bij beetje opgedroogd.

De draaimolen had zijn rondje gedraaid en vervolgens had iedereen zijn leven weer opgepakt. Het paradoxale aan deze situatie was dat Egbert kon begrijpen dat dit zo werkte.

Nu het winnende lot op zijn adres was gevallen, lagen de zaken wel wat anders. Het had hem verbaasd. Om heel eerlijk te zijn, hij was boos. Op sommige momenten razend zelfs. Het kostte hem moeite om zijn emoties te beteugelen. Als hij dat niet deed, wist hij niet wat de gevolgen waren. De sterke behoefte, de drang om iets kapot te maken was haast onweerstaanbaar. Dingen - liefst iets wat goed brak - met kracht tegen een muur aan gooien was nog nooit zo aantrekkelijk geweest.

Toch school er niets vreemds in het feit dat iedereen doorging met leven, ondanks dat Maarten er niet meer was. Het feit dat hij moeite had om zijn gedachten te ordenen of dat hij zichzelf er iedere keer aan moest herinneren dat Maarten ook vandaag niet thuis zou komen, was inderdaad iets wat alleen hem aanging en niemand anders. Hij hoefde het prijzengeld niet te delen. Kon dat maar.

De gedachte dat Maarten elk moment kon thuiskomen - weliswaar ernstig te laat - maakte het dat er in huis niet veel veranderd was. De hang naar dat wat je gewend bent en koestert is hardnekkig. Net zoals de walm van stilte die op Egbert afkwam iedere keer dat hij de voordeur opende. Om niet lang daarna te vermengen met de andere luchtjes in zijn neus. Waardoor deze tenslotte niet meer opviel, maar ontegenzeggelijk nog steeds aanwezig was.

Het viel niet op. Niemand die ooit op het idee zou komen dat er pasgeleden iemand was overleden. Hoe opdringerig Egbert ook in eerste instantie de meelevende woorden had gevonden, nu had hij hier behoefte aan. Zonder dat was het alsof er niets was gebeurd. Alsof het verschrikkelijke dat Maarten was overkomen nooit had plaatsgevonden. Alsof ze niet wisten hoe erg het allemaal was. Alsof ze Maarten nu al uit het oog begonnen te verliezen. Een eerste aanzet tot vergeten.

Nee, dat was niet waar. Maarten zou altijd, voor iedereen, een lieve herinnering blijven.

Maarten was een herinnering geworden. Iemand uit het verleden. Hij leefde niet meer. Hij was niet meer nu.

Het een lokte het ander uit. Zo werkte dat. Verbazing leidde tot teleurstelling en teleurstelling maar al te snel tot boosheid. Wat ook een voedingsbodem was voor zijn recent ontstane drang om dingen te willen slopen.

Thuisblijven leek hem niet langer te helpen. Hij had er meer aan wanneer hij weer naar zijn werk zou gaan. Voordat hij echt onredelijk werd.

Egbert had genoeg zelfinzicht om te weten dat hij nu niet over voldoende geduld of empathie beschikte om op rustige toon uit te leggen dat er in de plafondlamp geen camera zat. Of iemand ervan te overtuigen dat ondanks dat haar stemmen iets anders zeiden, het beter was om de medicatie wel in te nemen. Het zogenaamde

cliëntencontact.

Met die gedachte in het achterhoofd had hij zijn teamleider gesproken en haar ervan weten te overtuigen dat hij prima in staat zou zijn om zich te richten op het afwerken en bijhouden van de lopende indicaties.

Het plotselinge vertrek van Maarten had schijnbaar ook in de manier waarop Egbert zijn werk wilde doen zijn sporen achtergelaten. Minder zichtbaar, zeker niet minder doeltreffend. Het kostte Egbert alle moeite om zijn gedachte bij de computer te houden die iedere keer dezelfde tabel liet zien. Keer op keer realiseerde hij zich dat zijn gedachten waren afgedreven naar het niet te vermijden onderwerp: Maarten. Het missen van Maarten, de stilte die Maarten had achtergelaten en het feit dat Maarten nooit meer zou terugkeren. Eigenlijk alle sombere opties in combinatie met de persoon Maarten waren mogelijk.

Een gedachtestroom die even beklemmend was als een droom die je kon krijgen wanneer je in de vroege ochtend voor een tweede keer in diepe slaap viel. Zo'n droom waarvan je niet meer precies wist waar deze over ging, maar waarna je wel de hele dag dat akeelige gevoel met je meedroeg.

Egbert deed zijn best. Daar kon niemand wat tegen inbrengen. Feit was dat het niet goed met hem ging. De uitstraling van rouw en droefenis die hij met zich meedroeg liet een sombere echo achter op kantoor. Een aura waar zelfs een cliënt - bij wie een hardnekkige depressie was gediagnostiseerd - bewonderingswaardig naar gekeken zou hebben. Met het kopje koffie dat de teamleider hem na een week aanbood, maakte ze duidelijk dat ze de terugkeer nog wat aan de vroege kant vond.

‘Heb je even?’ Meer was het niet. Voor Pim echter voldoende om te weten dat Egbert in de problemen zat. Niet zo'n klein beetje ook.